

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 509/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **FINAC s. r. o.**, Zámocká 3, Bratislava, IČO 51 730 201, zastúpeného Advokátskou kanceláriou **VASIL & partners, s. r. o.**, Žižkova 4D, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Vasil, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/52/2023-117 zo 4. júla 2023 a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24Co/52/2023-117 zo 4. júla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že návrhom podaným na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“) sa sťažovateľ z dôvodu obavy z predaja, resp. zaťaženia v návrhu opísaných nehnuteľností vo vlastníctve odporkyne domáhal nariadenia zabezpečovacieho opatrenia, ktorým by súd zriadil v jeho prospech záložné právo na predmetných nehnuteľnostiach na účel zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi stranami sporu 8. februára 2022 (ďalej len „zmluva o pôžičke“), na základe ktorej poskytol sťažovateľ odporkyni finančné prostriedky vo výške 26 000 eur. Okresný súd uznesením č. k. 39C/2/2023-43 zo 7. februára 2023 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) návrhu vyhovel a zriadil záložné právo v prospech sťažovateľa na nehnuteľnostiach bližšie špecifikovaných v uznesení a zároveň sťažovateľovi uložil povinnosť podať v lehote 30 dní proti odporkyni žalobu vo veci samej na zaplatenie dlžnej sumy 26 000 eur na základe zmluvy o pôžičke. Okresný súd

posúdil návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia ako dôvodný, keď podľa jeho názoru sťažovateľ splnil všetky zákonom vyžadované predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia tým, že podal návrh, označil nehnuteľnosti vo vlastníctve odporkyne ako spôsobilý predmet záložného práva, preukázal existenciu svojej peňažnej pohľadávky proti odporkyne z titulu zmluvy o pôžičke a preukázal objektívnu obavu, že exekúcia môže byť ohrozená. Danosť objektívnej obavy o možné ohrozenie exekúcie peňažnej pohľadávky vyplýva z konania, resp. opomenutia odporkyne, ktorá v dostatočnej miere neposkytla sťažovateľovi súčinnosť pri zriadení a zápise záložného práva k nehnuteľnostiam, ku ktorej sa zaviazala v zmluve o pôžičke, pričom tvrdenie sťažovateľa o snahe odporkyne predať, resp. zaťažiť nehnuteľnosti, ktoré mali byť v zmysle zmluvy o pôžičke predmetom zálohu, je podložené a vyplýva z informatívneho výpisu z listu vlastníctva, na ktorom je vyznačená plomba v dôsledku konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ktorého podkladom je kúpna zmluva, čo indikuje možnú snahu odporkyne o scudzenie predmetnej nehnuteľnosti.

3. Proti uzneseniu okresného súdu podala odporkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a odporkyne priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania proti sťažovateľovi v plnom rozsahu. V odôvodnení krajský súd uviedol, že súd prvej inštancie, vychádzajúc výlučne z listín a tvrdení predložených sťažovateľom, dospel k nesprávnym záverom o tom, že podmienky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia boli splnené. Avšak krajský súd poukázal na to, že sťažovateľ súdu prvej inštancie neuviedol informáciu o tom, že do notárskej úschovy v prospech sťažovateľa bola zložená suma vo výške vyčíslenej dlžnej sumy 32 500 eur, ktorú ako pôžičku bola povinná odporkyňa vrátiť sťažovateľovi. Napriek tomu, že sťažovateľ vo vyjadrení k odvolaniu proti uzneseniu súdu prvej inštancie uviedol, že o notárskej zápisnici nebol informovaný, krajský súd vzhľadom na to, že sťažovateľ nepoprel tvrdenia odporkyne, podľa ktorých bol sťažovateľ o znení notárskej zápisnice informovaný a pozvaný na stretnutie u notárky mailom zo 16. decembra 2022 a 27. januára 2023, a súčasne, že notárska zápisnica bola súčasťou podania z 23. decembra 2022 ku konaniu o nariadení pôvodného zabezpečovacieho opatrenia vedenému pod sp. zn. 33C/10/2022, vyhodnotil, že sťažovateľ o uzavretí notárskej zápisnice mal vedomosť. Krajský súd po vyhodnotení toho, či bolo v možnostiach sťažovateľa splniť podmienky notárskej úschovy, ktoré podmieňovali výplatu zloženej sumy, skonštatoval, že sťažovateľ mal možnosť uspokojiť svoju pohľadávku zo zloženej sumy v notárskej úschove, z čoho vyvodil záver, že nemožno konštatovať, že v čase vydania uznesenia o nariadení zabezpečovacieho opatrenia existovala obava, že exekúcia pohľadávky sťažovateľa bola ohrozená. Zdôraznil tiež to, že sťažovateľ vo vyjadrení k odvolaniu vôbec neuviedol, prečo nevyvinul aktivitu k výplate zložených finančných prostriedkov, ani nespochybnil, že by splnenie podmienok na výplatu zložených finančných prostriedkov nebolo možné, iba zopakoval, že odporkyňa previedla dotknutú nehnuteľnosť na tretiu osobu, čo zhoršilo jeho postavenie ako veriteľa. V tejto súvislosti krajský súd dodal, že hoci je nepochybné, že pôvodne mala byť zmluva o pôžičke zabezpečená zriadeným záložným právom v prospech sťažovateľa, pokiaľ odporkyňa z pozície dlžníčky zložila finančné prostriedky do notárskej úschovy v prospech sťažovateľa, a to ešte pred tým, než nastala splatnosť pôžičky, nemožno hovoriť o zhoršení postavenia sťažovateľa ako veriteľa, a to napriek tomu, že dotknutú nehnuteľnosť napokon previedla na tretiu osobu.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď zmenil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bolo vyhovené návrhu sťažovateľa na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia tak, že návrh zamietol.

b) Krajský súd si logicky odporuje tým, že najprv konštatuje, že sťažovateľ uviedol, že o notárskej zápisnici nebol informovaný, a následne uvádza, že sťažovateľ tvrdenia odporkyne žiadnym spôsobom nepoprel. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že o zložení finančných prostriedkov bol sťažovateľ informovaný až 2. februára 2023, keď prevzal list od odporkyne, v ktorom ho o tejto skutočnosti informovala, pričom sťažovateľovi ani nebola predložená notárska zápisnica, ale musel sa jej znenia domáhať u notárky, ktorá mu poskytla fotokópiu zápisnice. Zo znenia notárskej zápisnice vyplynulo, že kupujúci zložil finančné prostriedky vo výške istiny dlžnej sumy v zmysle zmluvy o pôžičke v rámci splatenia časti kúpnej ceny na základe kúpnej zmluvy, ktorou kupujúci nadobudol dotknuté nehnuteľnosti. Z podmienok výplaty finančných prostriedkov je zrejmé, že sťažovateľ by mal od kupujúceho dostať finančné prostriedky vo výrazne menšom objeme, než aký by mu vyplýval pri riadnom plnení zmluvných povinností v zmysle zmluvy o pôžičke, pričom predpoklady uvoľnenia finančných prostriedkov v zmysle zápisnice žiadnym spôsobom neposkytovali ochranu sťažovateľa pred ďalšími úmyselnými krokmi dlžníčky a kupujúceho v snahe ukrátiť sťažovateľa. Z tohto dôvodu je sťažovateľ toho názoru, že v posudzovanom prípade boli splnené všetky zákonné predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

c) *„Postup odvolacieho (súdu, pozn.) v súvislosti s výrokom a odôvodnením napadnutého uznesenia považujeme za zásah do práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a zásah do práva sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.“*

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol.

6. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie zabezpečovacieho opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením alebo zabezpečovacím opatrením, veľmi zdržanlivo, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09). Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných a zabezpečovacích opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (II. ÚS 65/2021, IV. ÚS 282/2019, IV. ÚS 330/2020, III. ÚS 357/2022).

7. Na druhej strane aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (m. m. IV. ÚS 136/2014).

8. Ústavný súd sa na účel posúdenia rešpektovania základných požiadaviek naplňajúcich garancie práva na súdnu ochranu oboznámil s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu. Ústavný súd z obsahu odôvodnenia tohto rozhodnutia zistil, že krajský súd dospel k záveru, že v čase vydania uznesenia o nariadení zabezpečovacieho opatrenia nebola splnená podmienka na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v zmysle § 343 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to existencia obavy, že exekúcia pohľadávky sťažovateľa bude ohrozená, a to z dôvodu, že ku dňu vydania uznesenia o nariadení zabezpečovacieho opatrenia pretrvávala doba notárskej úschovy finančných prostriedkov, z ktorej mal sťažovateľ možnosť uspokojiť svoju pohľadávku proti odporčykni.

9. Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti predložená argumentácia nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť prijatých právnych záverov. Podstata námietok sťažovateľa smeruje k nesprávosti právneho záveru krajského súdu o neexistencii obavy, že exekúcia pohľadávky sťažovateľa bude ohrozená, avšak v rámci obsahu svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ nepredložil konkrétnu, ústavne relevantnú argumentáciu spochybňujúcu ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia. Obsahom ústavnej sťažnosti je len námietka logického rozporu vo vyhodnotení skutkovej otázky krajským súdom, či sťažovateľ mal vedomosť o notárskej zápisnici o úschove finančných prostriedkov, pričom samotný sťažovateľ v rámci svojej sťažnostnej argumentácie potvrdil, že túto vedomosť v čase vydania zabezpečovacieho opatrenia súdom prvej inštancie mal [pozri bod 4 písm. b) tohto uznesenia]. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že podmienky výplaty finančných prostriedkov uvedené v notárskej zápisnici mu neposkytovali ochranu pred snahou ukrátiť ho ako veriteľa, krajský súd podrobne vyhodnotil to, či bolo v možnostiach sťažovateľa splniť podmienky notárskej úschovy, ktoré podmieňovali výplatu zloženej sumy (bod 16 odôvodnenia napadnutého uznesenia), s jednoznačným záverom, že sťažovateľ mohol svoju pohľadávku uspokojiť z notárskej úschovy.

10. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu zodpovedá rozhodnutiu predbežnej povahy o zabezpečovacom opatrení, je vnútorne konzistentné a zrozumiteľné, pričom reaguje na všetky skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie (ne)splnenia zákonných predpokladov na vydanie zabezpečovacieho opatrenia. Je vecou všeobecných súdov, aby vyhodnotili splnenie zákonných podmienok na zriadenie sudcovského záložného práva, pričom do vyhodnotenia dôvodnosti obavy z ohrozenia exekúcie, ktoré je založené primárne na skutkových otázkach, ústavný súd zásadne nie je oprávnený zasahovať alebo právny názor všeobecného súdu nahrádzať svojím uvážením, ak nezistil také závažné výnimočné okolnosti svedčiace o procesnom excese, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. V prípade sťažovateľa takéto výnimočné okolnosti svedčiace o zjavnom procesnom excese, ktoré by si vyžadovali zásah zo strany ústavného súdu, ústavný súd nezistil.

11. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd už len dodáva, že dané

právo nie je možné vykladať tak, že by sťažovateľovi garantovalo právo na úspech v konaní či zaručovalo rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám. Jeho obsahom je právo na také súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi za súčasnej aplikácie ústavných princípov. Ústavný súd už viackrát vo svojej judikatúre konštatoval, že nesúhlas sťažovateľa so závermi či s názormi konajúcich súdov nemôže sám osebe zakladať dôvodnosť ústavnej sťažnosti.

12. Na tomto základe ústavný súd, vychádzajúc z argumentácie uplatnenej v ústavnej sťažnosti, sumarizuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia krajského súdu zasahoval, pretože pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla zakladať dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením krajského súdu po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť preto odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu